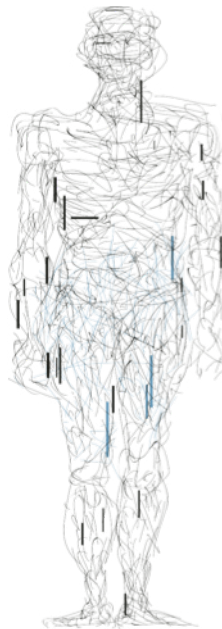

Slovenska krovna zveza za psihoterapijo

12. ŠTUDIJSKI DNEVI SKZP – ROGLA 2015 z naslovom

Psihoterapija in duhovnost

od petka, 5. junija do sobote, 6. junija 2015, Rogla, Slovenija

Kratek nagovor k 12. študijskim dnevom na Rogli

Sodobni človek, ki se znajde v notranji stiski, je izpostavljen široki ponudbi najrazličnejših pristopov, ki mu ponujajo izhod iz nje. In prav na tej točki se odpirajo mnoga vprašanja, ki so pomembna tako za samorefleksijo psihoterapevtske stroke kot tudi za oblikovanje dovolj jasnih meril, ki bi bila v pomoč sodobnim iskalcem pomoči. Na primer: Kje je meja med psihoterapijo in duhovnostjo in ali med njima obstajajo tudi kakšne stične točke? Kaj se zgodi, če na eni strani duhovno iskanje postane predmet psihoterapevtske ali celo psihiatrične obravnave in če na drugi strani nekdo s psihičnimi težavami zaide med novodobne ponudnike najrazličnejših tehnik za doseganje razsvetljenja? Ali se razlike med psihoterapevtskimi šolami kažejo tudi v razlikah med pogledi na človekovo duhovno dimenzijo, prav tako kot med različnimi duhovnimi izročili obstajajo pomembne razlike v razumevanju človeške bolečine in trpljenja? Ali pa gre bolj za osebno naravnost in širino razumevanja posameznega psihoterapevta?

Jasnih in enoznačnih odgovorov na ta in podobna vprašanja, s katerimi bi se strinjali vsi, ni pričakovati. Kar je z vidika nazorske pluralnosti sodobne družbe dobro, saj je to garant možnosti svobodne izbire in oblikovanja lastnega avtentičnega načina življenja. Vendar pa je ta pluralnost po drugi strani tudi izziv za dialog in skupno raziskovanje - na strokovni ravni in hkrati na način, ki bi bil sodobnemu »sleherniku« v pomoč pri njegovem iskanju bolj izpolnjujočega in bolj celostnega (ali če hočete bolj zdravega) bivanja v svetu.

Tomaž Flajs, podpredsednik SKZP

Spoštovani udeleženci študijskih dni SKZP Rogla 2015!

Pred vami je 12. zaporedni program študijskih dni SKZP, ki kljub nekaterim organizacijskim izzivom prihaja do vas pravočasno in z aktualno temo kongresa. Že v fazi priprav na to osrednje strokovno srečanje velikega dela sodobne psihoterapevtske stroke smo lahko ugotovili, da številni predavatelji to vidijo kot priložnost za iznos svojih aktualnih idej in strokovnih dosežkov, katerih pisne povzetke in druge odmeve na kongres boste lahko prebirali v posebni izdaji revije za psihoterapijo Kairos.

Z naše strani najavljamo pomen dogodka tudi z vidika vzpostavitve nove spletne strani ter prvega popolnega in verificiranega Registra psihoterapevtov SKZP, usklajenega z EAP- Evropsko zvezo za psihoterapijo.

Povabljeni so gostje iz cehovskih strokovnih organizacij kot tudi gostje iz tujine, s katerimi nas druži prizadevanje za ureditev področne zakonodaje in napovedujoč se tesnejši kolegialno-strokovni dialog.

Vabimo Vas, da postanete del dogodka, ki nam omogoča srečevanje z znanimi in novimi kolegi po študiju, diplomu, supervizorskih in učiteljskih vsakodnevnih nalogah ter izzivih, ki jih učenje za vse nas izpostavlja.

Lep pozdrav in nasvidenje na junijski Rogli 2015!

Martin Bertok
Predsednik SKZP

PREDAVATELJI PLENARNIH PREDAVANJ

MONICA ANTHONY je transpersonalna psihoterapevtka (UKCP reg.), ki se je izobraževala na Centru za transpersonalno psihologijo v Londonu pod mentorstvom Iana Gordon-Brown in Barbare Somers. Sedaj, v vlogi začasne predsednice, vodi jedrno skupino na njem. Je tudi učiteljica in supervizorka, ki že več desetletij dela s skupinami, pari in posamezniki, od leta 1987 v zasebni praksi v Londonu. Vodi tudi številne delavnice iz področja transpersonalne in globinske psihologije, kot so 'Most med psiho in telesom: simptom je lahko simbol', 'Zvok, prostor in tišina', 'Odpiranje svoje zgodbe: arheologija psihe' in druge.

Med leti 1998 in 2003 je bila članica jedrnega tima na Centru za transpersonalno psihologijo v Londonu, ki je skrbel za izobraževanje iz transpersonalne psihoterapije po UKCP kriterijih ter za izvajanje večdnevnihih globoko izkustvenih delavnic, ki sta jih v svojem originalnem duhu ustvarila ustanovitelja CTP Gordon-Brown in Somers. Od leta 2014 jih izvaja, skupaj z Romano Kress, tudi v okviru Inštituta za transpersonalno psihoterapijo v Ljubljani.

Monica je začela svojo profesionalno pot v svetu glasbe, kot oboistka, in od leta 1975 v poglobljenih študijah povezanosti telesa in psihe pri umetniškem nastopanju. Pri tem se je srečala z vadbo čuječnosti, meditacijo, uporabo subtilnih energetskih metod za namene zdravljenja, kreativno imaginacijo, prenatalno psihologijo, kraniosakralno terapijo in drugimi. Opravila je tudi izobraževanja iz Gestalt terapije in postavitve družinskih konstelacij po Hellingerju.

KLAUS GSTIRNER

MEDICINA:

Študij medicine na univerzi v Grazu in na Dunaju, šestmesečno izpopolnjevanje na John Hopkins University v Baltimoru, ZDA.

Vodja holističnega medicinskega centra v Grazu, v zasebni psihoterapevtski in onkološki praksi. Od 1996 zdravniški vodja sodne bolnišnice Graz-Karlau. Predavatelj na Medicinski fakulteti Univerze v Grazu za splošno medicino. Član vodstva in predavatelj Štajerske akademije za splošno medicino. Predavatelj avstrijske zdravniške zbornice na področju podiplomskega izobraževanja in komplementarnih zdravljenj raka.

FILOZOFIJA IN EKSISTENCIALNA ANALIZA:

od 1994 psihoterapevt, logoterapija in eksistencialna analiza.

Izobraževanje v Nemčiji pri ge. dr. Lukas, v Avstriji pa pri prof. dr. Viktorju E. Franklu.

1998 - prejemnik mednarodnega priznanja European Certificate of Psychotherapy.

2000 - učni terapevt za psihoterapevte v okviru zveznega ministrstva.

Do 2001 - asistent za logoterapijo na Univerzi na Dunaju.

2005 - predavatelj za psihologijo medicine na Medicinski fakulteti .

Od 2006 - docent na Donauuniversitat Krems.

Od 2007 - predavatelj Avstrijske gospodarske zbornice za zivljenjsko in socialno svetovanje.

Od 2008 - predavatelj na univerzi v Grazu za propedeutiko.

Od 2013 - predavatelj evropske akademije za logoterapijo in psihologijo, večletni referent v coachingu za podjetja, izobraževanje in kongrese.

Od 2014 gostujoči docent na Univerzi Plovdiv v Bolgariji.

Objavlja v različnih strokovnih publikacijah, vodi strokovne seminarje, med drugim pa je predaval tudi na 42. mednarodnem kongresu kirurgov.

www.gstirner.com , www.ealp.at

ROMANA KRESS je leta 1986 diplomirala na Filozofski Fakulteti v Ljubljani, Oddelku za psihologijo. Kmalu potem je odšla v Anglijo in se, v želji po poglobljenem znanju in razumevanju človekove psihe, vpisala v edukativni program iz psihoterapije na Centru za Transpersonalno Psihologijo v Londonu. Leta 2004 ga je zaključila z Diplomom in postala UKCP akreditirana transpersonalna psihoterapevtka. Delala je v zdravstvenem centru - oddelku za psihoterapijo in psihološko svetovanje; v agenciji, ki se je ukvarjala s problematiko starševstva in vzgoje otrok; in v zasebni

praksi.

Od leta 2005 nadaljuje svojo psihoterapevtsko dejavnost v Sloveniji. Štiri leta je v okviru SIPa vodila tutorske skupine, pomagala je pri pripravah na Študijske dneve iz psihoterapije na Rogli, bila pobudnica za ustanovitev Društva za transpersonalno psihoterapijo, je sodelavka in strokovna direktorica CORPa, idr. V tem času je postala certificirana transpersonalna psihoterapevtka tudi s strani EUROTAS in EAP. Leta 2014 je doktorirala na Univerzi Sigmund Freud (SFU) na Dunaju z disertacijo »Spreminjanje občutka sebe skozi obred: Psihoritual* kot psihoterapevtska intervencija«.

Sedaj dela kot psihoterapevtka in supervizorka v okviru Inštituta za transpersonalno psihoterapijo na Notranjskem in v Ljubljani. Skupaj s kolegicami - izkušenimi psihoterapevtkami, ki v svoje delo že vrsto let eksplicitno vnašajo duhovno noto - je pričela z vodenjem transpersonalnih delavnic ter študijskih in supervizijskih popoldnevov, za namene kontinuiranega strokovnega izobraževanja psihoterapevtov (CPD).

DAMJAN J. OVSEC (1949) je etnolog, kulturni in umetni zgodovinar, publicist. Leta 1973 je diplomiral na FF v Ljubljani, leta 1974/75 pa nadaljeval podiplomski študij na finskih univerzah v Helsinkih in Turkuju. Bil je urednik strokovnih glasil Etnološkega glasnika in Arhitektovega biltena.

1978-88 je služboval kot urednik Mladine in Pionirja, nato v svobodnem poklicu. Preučuje meščansko psiho, identiteto in kulturo ter posebej meščanstvo v Ljubljani, problematiko praznovanja in praznikov ter s tem povezane šege in navade, raziskuje verovanja, vraže in praznoverje, mite in simbole, popularizira etnološko

in kulturno dediščino Slovencev, se ukvarja s problematiko pomena in izboljšanja človekovega (posebej urbanega) okolja ter skrbi za napredek poljudne znanosti. Napisal je čez 1400 poljudnih, strokovnih in znanstvenih člankov; od 1970 je stalni sodelavec Radia Študent. Še vedno (občasno) je sodelavec drugih domačih in tujih radijskih postaj in TV; avtor preko 1300 oddaj.

DELO: Oris družabnega življenja od začetka 20. stoletja do druge svetovne vojne, 1979; Slovanska mitologija in verovanje, 1991; Velika knjiga o praznikih in praznovanju, Praznovanja na Slovenskem in po svetu, 1992, 1993, 1994; Jožef, 1996; Družabno življenje v Ljubljani in na to nanašajoča se kulturna zgodovina mesta od začetka 20. stol. do druge svetovne vojne (s slovarčkom ljubljanskega »kuheltajča») kot raziskava za MOL, 1997; Trije dobri možje, 2000; Federbajs, velika knjiga o politiki in politikih 2000; Vraževerje sveta, O nastanku vraž, njihovem razvoju in pomenu, 2001; Srce moje, 2003, Praznovanje pomladi in velike noči na Slovenskem in po svetu, 2010. Napisal je številne uvode, spremne besede ter posamezna poglavja v knjigah drugih avtorjev, gesla za ES, SEL in drugo. Bil je avtor ali soavtor raznih razstav z meščansko in drugo etnološko tematiko (Ljubljana, Beograd, Reka, Dunaj); sodeluje na strokovnih simpozijih in posvetovanjih; je član različnih strokovnih komisij in veliko predava.

Nagrade: Kristalna kocka, Borza humorja v Rogaški Slatini 1998, etnološka Murkova nagrada za življenjsko delo 2007.

CVIJETA PAHLJINA je rojena 1943 leta na otoku Rabu. Od 1972 leta živi in dela v Sloveniji. Gimnazijo in študij medicine, kot tudi specializacijo iz psihiatrije je zaključila v Zagrebu. Opravila je štiriletno specializacijo iz logoterapije pri Dr. Elisabeth Lukas v Munchenu in na Dunaju. Po skoraj 40 letnem specialističnem delu v bolnišnici, dispanzerju in zasebni ordinaciji, se upokojila. Prosti čas uporablja za nadaljnje aktivno delovanje v stroki oziroma na področjih na katerih se počuti poklicana opraviti naloge, ki ji jih pošilja življenje. Je mati šestih otrok, kar je zelo pomembno poslanstvo v

njenem življenju.

Leta 1986 je ustanovila prvi telefon za pomoč v stiski, ki ga vodijo prostovoljci nemedicinske stroke (seveda po ustreznih pripravah). Telefon je prerasel v nacionalno mrežo: Slovensko zvezo društev za telefonsko pomoč v stiski STS. Bila je dolgoletna predsednica te organizacije v kateri deluje okrog 500 prostovoljcev na različnih koncih Slovenije, preko brezplačne mednarodne številke 116 123. Je izvajalec izobraževanja in mentor mnogih prostovoljcev. STS je članica mednarodne organizacije IFOTES. Kot slovenski delegat je bila vrsto let članica IO IFOTES-a. Leta 1989 je ustanovila Duhovni tabor v Žički kartuziji, kjer mnogi potrebni počitka in duhovne obnove prihajajo in se napolnijo z zvoki narave in s tišino, ki jo še vedno preveva koralni napev nekdanjih kartuzijanov. Je direktorica Zavoda Žički tabor za duhovno rast znotraj katerega izvaja 4 letno izobraževanje iz logoterapije ki ga je začela leta 2010. Izobraževanje iz logoterapije izvaja tudi v Zagrebu od 2011 leta. Napisala je vrsto poljudnih in strokovnih člankov, sodelovala v številnih radijskih in TV oddajah, izvajala predavanja na šolah in v okvirju različnih društev z namenom utrjevanja veselja do življenja in ozaveščanja da sleherni posameznik lahko spremeni svet tako, da ves čas skrbno dela na sebi. To pomeni, da posluša svojo vest in zavzame odgovoren odnos do svobode, ki jo sleherni oseba ima.

PROGRAM SREČANJA ROGLA 2015

PETEK, 05.06.2015

8.30	9.30	Registracija
9.30	10.00	POZDRAVNI GOVOR Martin Bertok, predsednik SKZP
10.00	11.30	PLENARNO PREDAVANJE Dr. Cvijeta Pahljina Človek je poklican, da je so-stvaritelj Dr. Klaus Gstirner Psihoterapija in duhovnost: Povezava med religijo in psihoterapijo
11.30	12.00	Odmor s kavo in čajem
12.00	14.00	DELAVNICE
14.00	15.30	Kosilo
15.30	17.00	PLENARNO PREDAVANJE Dr. Romana Kress Stičišča psihoterapije in duhovne prakse Monica Anthony Transpersonalna perspektiva v psihoterapiji
17.00	17.10	Odmor
17.10	19.00	DELAVNICE
19.00	20.30	Večerja
20.30	20.45	Svečana podelitev slovenskih in evropskih diplom iz psihoterapije
20.45	22.30	KULTURNI VEČER Ljoba Jenče, Miran Možina in Matjaž Lunaček
22.30		Zabava ob glasbi in plesu v diskoteki hotela Rogla

SOBOTA, 06.06.2015

9.00	9.20	Jutranja meditacija
9.30	9.45	SPUH (Savez psihoterapevtskih udrug Hrvatske)
9.45	10.00	ZPS (Združenje psihoterapevtov Slovenije)
10.00	10.30	Lilijana Marič, Živa Štefanec Živeti profesionalno kot svetovalec in psihoterapevt in delovati v okviru zakonskih določil – dolgoletne izkušnje v sosednji Avstriji
10.30	11.30	PLENARNO PREDAVANJE Damjan Ovsec Človek je kultno bitje
11.30	12.00	Odmor s kavo in čajem
12.00	14.00	OKROGLA MIZA Voditelj Tomaž Flajs z gosti Psihoterapija in duhovnost
14.00	15.30	Kosilo
15.30	17.30	DELAVNICE
17.30		Zaključek

URNIK DELAVNIC ROGLA 2015

Petek, 5. 6. 2015, 12.00 – 14.00

Maks. število udeležencev

1. MONICA ANTHONY	<i>Intuition, Inspiration and the Will</i>	16
2. JOŽEF KOCIPER	<i>Razločevanje in psihoterapija</i>	neomejeno
3. LIDIJA KOCIPER, ŠPELA STRNIŠA TUŠEK	<i>Zakon je duhovna pot</i>	30
4. LILIJANA MARIČ, ŽIVA ŠTEFANEC	<i>Predstavitev oblik psihosocialnih storitev, ki jih ureja "Zakon o zaščiti in zagotovitvi dobrega počutja otrok in mladine" v Avstriji/Koroška</i>	30
5. DAMIJANA PIPAN	<i>Logoterapija in ignacijanska duhovnost v vsakdanjem življenju</i>	12
6. BARBARA SIMONIČ, NATAŠA RIJAVEC KLOBUČAR	<i>Duhovnost kot varno izhodišče in zatočišče pri soočanju z ločitvijo ter relacijska družinska terapija</i>	20
7. VILIJEM ŠČUKA, DRAGAN PIJEVAC	<i>Psihoterapija in odnos do duhovnega</i>	neomejeno
8. VESNA ŽLIČAR	<i>Žalovanje pri otrocih in mladostnikih</i>	neomejeno

Petek, 5. 6. 2015, 17.10 – 19.00

Maks. število udeležencev

9. ROZANA BAŽEC	<i>Kje je meja med bolečino in radostjo? – Terapija in duhovnost v luči psiho- sinteze</i>	12
10. MARTIN BERTOK	<i>Poučevanje duhovnih vsebin študen- tom psihoterapije</i>	7
11. TOMAŽ FLAJS	<i>Metafore kot orodje kontakta in zave- danja</i>	12
12. JULIJANA FLORJANČIČ KRISTAN	<i>Ples je okno duše: Ples za razvijanje osebne identitete, kot osebna izku- šnja ali oblika psihoterapije</i>	12
13. IRENA FRAS	<i>Intuicija in ego stanja v delih E. Ber- na: Iz roda v rod duh išče pot (Janez Menart)</i>	15
14. MAJA KRAJNC	<i>Uporaba logoterapije pri spletnem svetovanju</i>	20
15. TEJA PALIR ČUJEŠ, TANJA PEČEK	<i>Logoterapevtska delavnica z elementi čuječnosti – sprejemanje sprememb ali bolezni</i>	neomejeno
16. TATJANA VERBNIK DOBNIKAR	<i>Vrata brez vrat</i>	20

Sobota, 6. 6. 2015, 15.30 – 17.30

Maks. število udeležencev

17. MARJETA CERAR	<i>Študija primera - Logoterapevtsko spremljanje gospe z depresijo: pomen duhovne dimenzije</i>	20
18. ROMANA KRESS, DARJA TRIVAN GRIL, MARKO VIDE	<i>Transpersonalna psihoterapija predstavi svoja ključna načela</i>	20
19. ANA MILETIĆ	<i>Psihoterapija pri dolgotrajni bolezni</i>	neomejeno
20. BARBARA PAHLJINA	<i>Optimizem preteklosti</i>	10
21. JOSIP PAHLJINA	<i>Uporaba smeha v logoterapiji</i>	15
22. TANJA REBULA	<i>Smisel kot odločitev</i>	15
23. ALEKSANDRA STRNE	<i>Tensegrity Carlosa Castanede: Sodobna verzija Mehiške poti modrosti oz. srečanje s svojim energetskim telesom</i>	20
24. MAJA ŠEST	<i>Srce – več kot le črpalka? Kaj vse nam sporoča naš srčni ritem in kako lahko pozitivno vplivamo na spremembo v počutju in čustveno stabilnost</i>	neomejeno

POVZETKI PREDAVANJ IN DELAVNIC ROGLA 2015

PLENARNA PREDAVANJA

MONICA ANTHONY, transpersonalna psihoterapevtka (UKCP), hipnoterapevtka (MBSH), kraniosakralna terapevtka (RCST)

Transpersonalna perspektiva v psihoterapiji

Ključne besede: **transpersonalna psihoterapija, duhovnost, moder in sočuten Opazovalec**

»Človek zori in se razvija iz osebnostnega prosti transpersonalnemu tako, da integrira različne vidike svoje osebnosti do tolikšne mere, da jedro osebnosti lahko postane transpersonalno jedro. Šele takrat smo dovolj zreli, da nas Sebstvo lahko uporabi za svoje namene» (Ian Gordon-Brown, 2008).

Ta proces pa zahteva neke vrste most ali stopnjo povezanosti, ki jo nudi *moder in sočuten Opazovalec*, pomemben vidik transpersonalne smeri v psihoterapiji. Brez obsojanja, sočutno, a ne sentimentalno, vam pokaže vaše življenje v celostni podobi. To ni notranji kritik in tudi ne Sebstvo, čeravno je v intimnem stiku s Sebstvom, tem starodavnim likom človekovega največjega potenciala. Omogoča povezanost, vendar ne z kaznovalnim glasom, ki pogosto obvladuje našo zavest, temveč z modrostjo, ki 'pozna odgovore'.

Pravijo, da noben problem ne more biti rešen na istem nivoju, kot je bil ustvarjen. Že koncept druge perspektive, pogleda ali nivoja v terapevtski obravnavi spremeni polje zavesti, pa čeprav ni izrecno poimenovan in se ga na začetku drži samo terapevt. Tega koncepta se zaveda vse večje število zdravnikov, psihologov in psihoterapevtov, ki ga razumejo kot 'notranjega zdravlilca' ali 'vir zdravljenja' in predstavlja temelj njihovega dela.

Del tega pristopa je lahko že to, da imamo v mislih svetlobo in inspiracijo. Privabil bo kvalitete umirjenosti in širine. Že s tem, da pustimo prostor za neznano, nepričakovano, neverbalno in neotipljivo, dopuščamo prostor, v katerem se lahko rodi drug nivo zavedanja.

Dr. KLAUS GSTIRNER

Psihoterapija in duhovnost: Povezava med religijo in psihoterapijo

Ključne besede: duhovna dimenzija pri Franklu, vest, podzavestni Bog, duševno zdravje in duševno zdravljenje, duševno nezavedno, razmejitve med teologijo in logoterapijo

Freud, Adler in Frankl so prihajali iz judovskih družin. Njihova psihoterapija je nastala v soočenju s spiritualnim svetom religioznega judovstva. In vsi trije so bili zdravniki. Njihove filozofske šole imenujemo tudi tri dunajske šole. Vsi trije filozofi so se osebno poznali, bili v stalnem pisnem stiku ali pa neposredno med seboj filozofirali.

Sigmund Freud, utemeljitelj prve dunajske šole, je doživel svojo družino kot strogo verno, normativno. Njegova filozofija, psihoanaliza, je nastala kot odklonitev spiritualnih vrednot. Frankl, utemeljitelj tretje dunajske šole, je verno judovsko družino doživel kot ljubeznivo. Prevzame spiritualnost verovanja in napiše doktorsko disertacijo z naslovom » nezavedni Bog«

Pri njem na mesto avtonomije duševnega aparata stopi avtonomija duhovne eksistence. V eksistencialni analizi analiziramo natanko to duhovno eksistenco. Frankl jo imenuje tudi visoko psihologijo v nasprotju z globinsko psihologijo. Visoko psihologijo je utemeljil z učenjem svoje dimenzijske ontologije. Učenjem o tretji dimenziji, noetični dimenziji. In natančno v tej dimenziji najdemo spiritualnost. Tako sta vera in ljubezen fenomen intencije. Ne moremo hote ljubiti, ravno tako ne moremo hote verovati. Vedno potrebujemo nekoga v odnosu. Ljubezen spregleda in zaobjame možnosti vrednot v ljubljenu. Spregleda še ne obstoječe. Ravno tako pa je tudi z vestjo. Spregleda to, kar »naj bi šele bilo«. Naloga vesti je zaobjeti to, kar ustvarja potrebo. Ljubezen je sramežljiva. Boji se, da bi bila videna, gledana. Njena naloga je v tem, da prepreči, da bi nekaj postalo objekt gledalcev. Enako se zgodi z nič manj svetim, s tem, kar je človeku najsvetejše: religioznost. Ta je intimna in stoji kot ljubezen človeka v zavetju sramu. Tako naletimo v eksistenčni analizi na latentno spiritualnost. Na nezavedno navezavo na Boga. K Onemu, kot nagonsko nezavednemu, zadene eksistenčna analiza na duhovno nezavedno. S to nezavedno duhovnostjo se zaobjame tista globina, kjer se sprejemajo velike odločitve. V njej naletimo na odgovornost.

Od-govor-nost pomeni tudi že odgovoriti. Odgovoriti vesti. In ravno tam najdemo spiritualnost, nezavedno navezavo na Boga, o kateri piše Frankl v svoji filozofski disertaciji.

Dr. ROMANA KRESS, dr. scient. pth., transpersonalna psihoterapevtka (EUROTAS, EAP), učna terapevtka, supervizorka

Stičišča psihoterapije in duhovne prakse

Ključne besede: religio-magična zgodovinska veja psihoterapije, zavedanje, ego identiteta, transpersonalna psihoterapija

Duševna pomoč sočloveku nam je poznana od vedno in še do nedavnega so jo izvajali ljudje različnih humanistično obarvanih poklicev - npr. zdravniki, teologi, filozofi - ki so se čutili poklicane za to delo. Bolj daleč nazaj v preteklost pa so jo nudili zdravilci in šamani. Danes izvajamo psihološko zdravljenje psihoterapevti in psihoterapija vse bolj postaja samostojen poklic s svojimi edukativnimi standardi in s svojo znanstveno-raziskovalno podlago. Ne glede na sodobnost našega poklica in velike razvojne korake, ki jih je psihoterapija naredila v zadnjih nekaj desetletjih, pa je pomembno, da se psihoterapevti zavedamo različnih ravni svojih poklicnih korenin. Nekatere segajo res daleč nazaj v davnino in jih poznamo kot *religio-magično zgodovinsko vejo* psihoterapije (Frank & Frank, 1991).

Iz te perspektive imata psihoterapija in duhovna praksa veliko stičišč: (1) obe sta izvzeti iz vsakdanjih opravil in posvečeni enemu namenu, (2) jasno sta strukturirani z vnaprej določenim pričetkom in koncem, (3) ukvarjata se z razvijanjem novega, bolj celostnega odnosa do notranjih vsebin, (4) obe omogočata oblikovanje nove ego identitete, (5) klientu še posebej pomagata na prehodih v novo življenjsko obdobje, (6) obe se poslužujeta simbolov in metafor, idr.

LILIJANA MARIČ, dipl. sistemska svetovalka, supervizorka, coach; Visoka pedagoška akademija Linz, ORGANOS-Kolegg za sistemsko izobraževanje Linz
ŽIVA ŠTEFANEC, strokovna delavka na področju soc. varstva, univ. dipl. soc. del., bivša praktikantka zasebne institucije v Celovcu (LSB-Netzwerk), ki deluje pod nadzorom Urada koroške vlade in ki je pooblaščen nosilec psihosocialnih dejavnosti, katere ureja Koroški zakon o zaščiti in zagotovitvi dobrega počutja otrok in mladine

Živeti profesionalno kot svetovalci in psihoterapevti in delovati v okviru zakonskih določil – dolgoletne izkušnje v sosednji Avstriji

Ključne besede: predstavitev zakonskih okvirov psihoterapevtske dejavnosti in psihosocialnih storitev, ki jih ureja »Zakon o zaščiti in varstvu otrok in mladine« v Avstriji / Koroška; potenciali, možnosti in omejitve, integracija in izvajanje psihoterapije dojenčkov, otrok in mladine v okviru zakona o zaščiti in varstvu otrok in mladine (Avstrija/Koroška), kakor tudi zakonsko določene možnosti financiranja psihoterapevtskih storitev v Avstriji/Koroška

Predstavitev bo potekala v obliki kratkega referata. Vsebovala bo osnovne informacije

o zakonski ureditvi psihoterapije in področja varstva, zaščite in vzgoje otrok ter mladostnikov v Avstriji (Koroška). Prikazane bodo dolgoletne izkušnje svetovalnega dela (otroci, mladina in njihove družine) in medsebojnega povezovanja, vključevanja, dopolnjevanja in sodelovanja s psihoterapevtsko dejavnostjo v okviru zakonskih določil, ki zagotavljajo profesionalno in kvalitetno delo. Dotaknili se bomo tudi smernic Zveznega avstrijskega ministrstva za zdravje glede opredelitve in razlikovanja psihoterapije (in tudi svetovanja) od ezoteričnih, duhovnih in verskih praks.

Predstavitve bo orisala izkušnje zasebne institucije, ki je na omenjenih področjih vodilni pooblaščen nosilec dejavnosti katere ureja Koroški zakon o zaščiti otrok in deluje pod nadzorom Urada koroške vlade (Oddelek 4 – kompetenčni center za socialne storitve, odd. za mladino, družino in ženske).

Prof. Dr. DAMJAN OVSEC, etnolog, kulturni in umetnostni zgodovinar, publicist

Človek je kultno bitje

Ključne besede: mitologija, arhetipi, meščanstvo, slovenska identiteta

Človek je kultno bitje. Nihče ne more razumeti človeštva, če ne razume njegovih verstev. Človeška duša, tudi krščanska, je v nezavednem pogansko strukturirana. Takšna ima določeno vlogo celo v naši zavesti.

Mitologija je način mišljenja, ki je skupen vsem ljudem, zato je preučevanje mitov preučevanje nas samih. V resnici gre za svet globinske psihologije. Miti ležijo ležijo najgloblje v nas. So enaki, spreminja se le simbolika. Zelo smo odvisni od simbolnih sporočil, ki izvirajo iz nezavednega. Naša naziranja, pojmovanja in vedenje so močno pod njihovim vplivom. Poglavlje zase je npr. praznoverje. Praznoveren je namreč lahko tako akademik, kakor preprost človek.

Miti niso ne bajke, ne pravljice, ne pred znanstvene razlage sveta in življenja, ampak povsem jasni pogledi v stvarnost. Mi mislimo, da smo psihično osvobojeni, moderni, brez predsodkov. To je zmeta. Zdajšnji časi v resnici niso moderni, ampak so le drugačni od prejšnjih. Plod vsega iz preteklosti je naše današnje duhovno stanje, ki sploh ni toliko produkt današnjega načina življenja, ampak je psihološko mnogo bolj konzervativno (tudi v pozitivnem smislu). To duhovno stanje je priklopljeno na arhetip, ki se nenehno pojavlja tako v kolektivnem kot v individualnem nezavednem, priklopljeno pa je tudi na posameznikove težave v zvezi z individuacijo – notranjo rastjo, samouresničitvijo. Slovenski arhetip je kompliciran, je praslovanski, ilirski, keltski, romanski, germanski, etruščanski, venetski, madžarski in še kakšen. Teoretično ga je mogoče razčleniti, vendar nam marsikje manjka empirija. Pomen vednosti o slovanski in slovenski mitologiji je v tem, da se npr. sprijaznimo s svojo psihološko zgodovinsko identiteto. To ni regresija k Veliki slovanski materi, ampak nekaj pozitivnega. Zakaj bežati od svojega bistva?

Slovenci se soočamo s krizo identitete. Patološko drsimo v depresijo. Le-ta je s slovenskimi simboli in našo nekdanjo »državnostjo« vred doživela toliko nenavadnih historičnih in ideoloških sprememb tudi zato, ker smo jo zelo redko iskali v svojih koreninah. Še največ smo tik pred 2. vojno dosegli z zdaj osovraženim meščanstvom, ki ga je med drugim osmišljala tradicija, finančna stabilnost in identiteta, zaznamovali pa trije i-ji: individuuum, individualizem in individuacija. Meščanstvo je edina preverjena realna oblika individuacije.

Izвлеči se iz depresije pomeni poiskati vzroke zanjo. Nahajamo se v času slovenske sinteze, zato pojdimo v sintetizirajočo ekstraverzijo. Romantičnih floskul ne potrebujemo več, pač pa potrebujemo realistične mislece. Ali se bomo odločili in odšli v obljubljeni deželo (pot bo težka, morda bomo morali jesti kobilice) ali pa se bomo obrnili nazaj (v regresijo) in se vrnili v Egipt, služiti faraonom.

Dr. CVIJETA PAHLJINA, dr. med., spec. psihiatrinja, logoterapevtka, vodja edukacije iz logoterapije v Sloveniji in na Hrvaškem

Človek je poklican, da je so-stvaritelj

Ključne besede: **svoboda, odgovornost, vest, smisel, samo-preseganje**

»Če človek ve *zakaj* potem mu noben *kako* ni nemogoč«, citira V.E. Frankl F. Nietzscheja. Ta trditev še zdaleč ne bi bila tako prepričljiva, če V.E. Frankl ne bi iskal in našel odgovor na vprašanje smisla v ekstremnih pogojih koncentracijskega taborišča, kjer je preživel 4 leta. »Človek je grozno bitje, ki je izumilo plinske celice, a hkrati svetniško bitje, ki je odhajalo v te iste celice z molitvijo »Shema Izrael« ali »Oče naš« na ustnicah«, pravi Frankl. Obe razsežnosti imamo v sebi. S svojo svobodno voljo se odločamo kaj bomo v ta svet vgradili. Odgovornost je izključno naša, osebna. Ob tem se naslanjamo na glas naše vesti. Človek je človek v najvišjem smislu v koliko zaradi neke osebe ali neke vrednote presega samega sebe. Srečo, lastno in svetovno gradimo le na ta način, da osrečujemo nekoga ali ustvarjamo nekaj vrednega. Čas v katerem živimo, okolje v katerem se gibljemo, nam ponujajo obilo priložnosti!

DELAVNICE, REFERATI ...

1. MONICA ANTHONY, transpersonal psychotherapist (UKCP), hypnotherapist (MBSH), craniosacral therapist (RCST)

Naslov prispevka: Intuition, Inspiration and the Will

Oblika prispevka: **workshop**

Maksimalno število udeležencev: **16**

Ključne besede: **intuition, inspiration, creativity, transpersonal perspective, expansion of consciousness**

In this Workshop we will explore three key elements in the journey towards the expansion of consciousness: intuition, inspiration and the transformation of the will. Drawing on the collective wisdom available to us, which we can anchor as usable knowledge, we will explore the many different types of Intuition, becoming more aware of what works for us and for our clients. Through imaging and visualisation, our relationship to Inspiration and the Creative Thread can emerge and be developed. The workshop offers a unique opportunity to examine the different stages of that process from the perspective of the wise representative of the Self, the Observer.

Seeking to bring our Intuitions and Inspiration into manifestation in our lives, we look at the Will To Be (symbolically above us) and the Will To Live (underlying it all). When in touch with our own sense of the life force, we have insight into the energy charging the moment. The peaceful, silent Will creates a centre where creative energy is available. There can be no integration without a centre: the transpersonal Self, the true heart, the essence of being.

With our understanding of the mystery of consciousness, identity and energy, we will ask: What Something comes to find me, as well as my searching for something more? In so doing, we enable our clients to ask and answer this and other questions for themselves and to gain valuable tools, which will remain with them long after their personal experience of therapy has come to a close.

Delavnica bo potekala v angleškem jeziku.

2. ROZANA BAŽEC, svetovalka iz smeri psihosinteze, Center za psihosintezo in razvoj človeških potencialov Ljubljana

Naslov prispevka: **Kje je meja med bolečino in radostjo? – Terapija in duhovnost v luči psihosinteze**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **12**

Ključne besede: **psihosinteza, bolečina, radost, preobrazba, transpersonalnost, duhovnost, odnos med osebnim in duhovnim**

Notranji pritisk osebe, ki išče pomoč terapevta je običajno bolečina, negotovost, stiska, tesnoba, neprijetno psihično stanje, ki ga oseba sama ne zmore spremeniti in čuti, da pri tem potrebuje podporo. Bolečina je proces v globinah človeške psihe in ko oseba odpre vrata v bolečino se le ta lahko spremeni, razvije, potuje v smeri razbremenitve, boljšega

počutja, ozaveščanja njenih vzrokov, do stanja radosti. In kaj se pravzaprav dogaja v tem procesu preobrazbe? Ima pri tem kakšno vlogo tudi duhovna - transpersonalna plat človeka? In če da, kakšno?

Psihosinteza je veja psihologije, psihoterapije, svetovanja, ki človeka popelje v središče osebnosti od koder lahko opazuje, sprejme in vodi svojo notranjo mnogoterost k bolj harmonični sintezi in ubrani celoti. Pri tem ima možnost vzpostaviti stik s transpersonalnim delom sebe, ki je v tem procesu lahko dragocen sopotnik. Na delavnici bomo spoznali in okusili delček tega procesa s katerim bomo poglobili razumevanje odnosa med osebnim in duhovnim, med terapijo in duhovnostjo, med begom v duhovnost in njeno naravno prisotnostjo. Vse to seveda v luči psihosinteze, ene izmed mnogih načinov podpore rasti.

3. MARTIN BERTOK, Transakcijska analiza-psihoterapevtska aplikacija, Dipl. Sociolog, učitelj in supervizor Transakcijske analize-psihoteravtskih aplikacij TSTA-P, ITAA (International Transactional Analysis Association)

Naslov prispevka: **Poučevanje duhovnih vsebin študentom psihoterapije**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **7 (za učitelje z EAP diplomo)**

Delavnica bo potekala v angleškem jeziku (le pozdravi ob prihodu in odhodu bodo v slovenskem oz. materinih jezikih. Poznavanje in pripravljenost na uporabo angleškega jezika na povprečni strokovni ravni. Prijave po elektronski pošti najkasneje do 25.5.2015.

Ključne besede: Učna enota spiritalnih vsebin, predzavedna simbolizacija, ego sintonično in ego distonično duhovno izkustvo, učni proces, didaktični cilji, vsakodnevno izkustvo, metaforična struktura, vsakdanji govor kot izhodišče učenja duhovnosti, kontakt v procesu učenja, Učitelj kot vodja, predzavedno, nezavedno, duhovno polje.

Delavnica bo ponudila ustvarjanje učne izkušnje sodelujočih učiteljev ob didaktični dilemi, kako duhovne vsebine predajati študentom psihoterapije, v obliki odnosne izmenjave znanja in izkušenj ob poučevanju duhovnosti v psihoterapiji.

Dimenzija duhovnosti je za človekovo homeostazo v teorijah osebnosti nesporno potrebna, vendar ne vedno tudi ključna za izid terapije. Predpostavlja se, da človek sam poskrbi za tovrstno homeostazo.

Govora bo tudi o tem, kako finančna dimenzija odnosa med klientom in psihoterapevtom vpliva na duhovno povezavo med njima.

Na tabli bo praktično prikazano grafično poučevanje duhovnosti za kliente in študente. Udeleženci bodo povabljeni, da podelijo svoje izkušnje ob poučevanju duhovnosti. Četudi nekateri psihoterapevtski pristopi duhovno dimenzijo človekove osebnosti postavljajo kot ključno za spremembo, se drugi (na primer behavioristični pristopi) na to ne ozirajo. Iskali bomo odgovore na vprašanje, ali lahko duhovna dimenzija prevlada nad kognitivnimi, čustvenimi ali telesnimi silami v težnji po spremembi.

Duhovna dimenzija delavnice: delavnica bo potekala v angleškem jeziku, kot gesta priznanja vsem učiteljem, ki so v tem jeziku v zadnjih desetletjih do izobrazili večino slovenskih psihoterapevtov, sedaj članov SKZP in EAP.

Osebni duhovni cilj: to delavnico posvečam svoji drugi glavni supervizorki Mary Cox TSTA-P. Njeno kvekerstvo je bilo sestavni del njenega poučevanja in se mu tudi sam, tako kot ona ne, nisem mogel v celoti izogniti. Mislim, da je tudi ona nekoč postala in bila prva predsednica EATA zato, da bi obenem postala tudi boljša učiteljica, supervizorka in psihoterapevtka.

4. Mag. MARJETA CERAR, prof. ped. in bibl., logoterapija-gestalt

Naslov prispevka: **Študija primera – Logoterapevtsko spremljanje gospe z depresijo: pomen duhovne dimenzije**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **20**

Ključne besede: **logoterapija, družina, krizna stanja, iatrogena nevroza, derefleksija, sprememba stališč**

Človek se znajde v kriznih situacijah, kar je naravno in življenjsko. Vsak posameznik lažje premaguje krize, če ima ob sebi nekoga, ki ga sliši, razume in mu stoji ob strani. Če je socialno okolje zdravo, imamo ob sebi nekoga, ki mu skrbi, bolečino ali stisko lahko zaupamo. So situacije, ko mora vstopiti na pomoč in v podporo nekdo od zunaj, izven socialnega kroga in pomagati premagati oviro. To se lahko zgodi v zaupnem odnosu, v dialogu (zaupana bolečina – pol manjša bolečina). Spremljevalec, pedagog, (poklicno formiran) svetovalec to lahko stori, če ima ozaveščena določena znanja, tehnike in izkušnje. V delavnici bodo tudi na primerih iz lastne prakse pojasnjene temeljne podlage za logoterapevtsko delo: celostno pojmovanje človeka kot psihofizičnega in duhovnega bitja, zaupanje, sokratski dialog, ločitev dejstev (eksistencialna (bivanjska) analiza) od svobodnega prostora, odmik (derefleksija-namerna nepozornost), sprememba stališča. Logoterapija izhaja iz zdravega v človeku, ne iz motnje. Telo lahko zboli, duh ne. Pojasnjene bodo tudi meje psihoterapije po delu V. Frankla Zdravnik in duša.

5. **TOMAŽ FLAJS**, univ. dipl. prof., geštalt terapevt, EDP, dipl. GPTI, cert. GATLA,

Naslov prispevka: **Metafore kot orodje kontakta in zavedanja**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **12**

Ključne besede: **metafore, kontakt, zavedanje, geštalt terapija**

Metafore (metaforično) razumem kot 'most'. Z vidika posameznikovega zavedanja lahko služijo kot most med figuro (eksplicitnim - česar se posameznik zaveda) in ozadjem (implicitnim - česar se ne zaveda). Z vidika medčloveške komunikacije pa metafore lahko služijo kot most med referenčnim okvirom klienta in referenčnim okvirom terapevta. Kot takšne so torej lahko orodje kontakta in spodbujanja zavedanja. Geštalt terapija s svojo fenomenološko in eksperimentalno naravnostjo nudi bogate možnosti dela z metaforami, še posebej s tistimi, ki vznikajo v sedanji situaciji. Delavnica je zasnovana na način prepletanja teorije kot osnove za razumevanje možnosti uporabe metafor v psihoterapiji in izkustvenih vaj, ki so namenjene spoznavanju metafor v praksi.

6. **Mag. JULIJANA FLORJANČIČ KRISTAN**, mag. znanosti, sistemska psihoterapevtka, supervizorka, učna terapevtka

Naslov prispevka: **Ples je okno duše: Ples za razvijanje osebnostne identitete, kot osebna izkušnja ali oblika psihoterapije**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **12**

Ključne besede: **psihoterapija, ples za razvijanje identitete, egostrukturalni ples, duša, plesna terapija, osebnostna rast, osebna izkušnja, izrazni ples, dinamična psihiatrija, holistično zdravljenje, miljejska terapija**

Začetnik ene od oblik plesne terapije, tako imenovanega plesa za razvijanje identitete, je bil nemški psihiater in psihoanalitik Günter Ammon (1918-1995), utemeljitelj ti. dinamične psihiatrije. Postopno jo je razvil v letih 1980-1983 in integriral v miljejsko terapijo na svoji psihoterapevtski kliniki Menterschweigu v Münchnu, kot del celostne obravnave ljudi s hudimi in dolgotrajnimi duševnimi motnjami, in jo je poimenoval kot nebesedno identitetno terapijo, egostrukturalni ples. V plesno skupino so se postopoma vključevali pacienti na kliniki, pa tudi osebje, in kmalu ni bilo več mogoče razločiti, kdo pleše, kdo je pacient in kdo terapevt.

V Slovenijo sta ples za razvijanje identitete prenesla Bernard Stritih in Miran Možina, večkrat je k nam prihajala tudi Ammonova učenka Gertraud Retz.

Ples se že od pradavnih časov razume kot človeško neverbalno govorico telesa in je vedno predstavljal stičišče religije in zdravljenja. V bistvu v življenju stalno plešemo.

Za sodobno psihoterapijo pa je pomembno, da je ples izraz duše, da v plesu postopno snamemo masko in da imamo kmalu vpogled v to, kaj se skriva za fasado, ki nas varuje v vsakdanjem življenju. S plesom lahko v veliki meri pokažemo svoja najgloblja čustva in občutke, tako, da postopno razvijemo do sebe najnežnejši odnos, do lastnega telesa in se začutimo celostno, z vsemi nivoji svojega bistva, spodbuja torej posameznikovo psihično in fizično integracijo. Po več plesih se zabriše razlika med tem, kar čutimo in kar izražamo navzven.

V dvajsetem stoletju se je po eni strani na umetniškem področju uveljavil moderni, izrazni ples, ki se je rešil spon tradicionalnega baleta, na drugi strani pa se je postopno obudilo spoznanje iz pradavnine, da ples lahko zdravi. Hkrati z razvojem izraznega plesa se je razvijala tudi plesna terapija, razvoj enega je spodbujal razvoj drugega. Plesna terapija uporablja ples in gibanje kot psihoterapevtski medij v procesu holističnega zdravljenja. Delavnica na Rogli bo potekala v dveh delih. V prvem delu bodo udeleženci lahko zaplesali in sami izkusili zdravilne učinke plesa. Spoznali bodo temeljne elemente plesa za razvijanje identitete. Plese bomo snemali z video kamero, tako da si bodo udeleženci delavnice v drugem delu lahko ogledali svoje plese, vodja delavnice pa bo podala nekatere temeljne principe za razlago plesa v terapevtske namene in predstavila nekatere osebne izkušnje članov njene desetletne skupine.

Udeleženci naj prinesejo s seboj ležalno blazino ("armafleks") in topla oblačila.

7. IRENA FRAS, univ. dipl. soc. del., sam. svet., specializantka TA

Naslov prispevka: **Intuicija in ego stanja v delih E. Berna: Iz roda v rod duh išče pot (Janez Menart)**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **15**

Ključne besede: **psihoterapija, duhovnost, intuicija, ego stanja jaza, intimnost, avtonomija**

E. Berne navaja, da smo se vsi rodili kot princi in princeze, svobodni v izbiri in odločitvah kako in na kakšen način bomo živeli. Sposobnost zavestnosti, spontanosti in intimnosti so naše prirojene sposobnosti. Otrok, ki se rodi, se rodi s sposobnostjo, da uresniči svoje poslanstvo kot avtonomen, edinstven in neponovljiv član določene socialne sredine. S svobodo lastne izbire učenja, branja, pridobivanja različnih izkušenj, delitvi in zaupanju lastnih zamisli in intuitivnih spoznanj. Tako sama razumem in doživljam duhovni del osebnosti sebe in drugih ljudi.

Intuitivne sposobnosti na poti odraščanja pogosto že kot otroci izgubimo. Na osnovi sprejetih zgodnjih odločitev, pred verbalnih in intuitivnih izkušenj otroka.

Na delavnici bom v začetku predstavila teoretični koncept TA, strukture in vsebine ego stanj. Posebej vsebine MALEGA PROFESORJA ter možnosti zapletov kot tudi konstruktivnih psihičnih dejavnosti le tega . V nadaljevanju bomo z udeleženci, na

izkustven način, z metodo aktivne imaginacije sledili in ozaveščali svoje kreativne, intuitivne zamisli.

Udeleženci naj prinesejo s seboj barvice oz. flomastre in risalni blok.

8. **Dr. JOŽEF KOCIPER**, dr. med., spec. psihiater, Integrativna terapija

Naslov prispevka: **Razločevanje in psihoterapija**

Oblika prispevka: **predavanje**

Maksimalno število udeležencev: **neomejeno**

Ključne besede: **religija, zdravje, duhovne vaje, religiozne potrebe, depresija, tolažba**

Zanimanje za povezanost med religijo in zdravjem je med zdravniki in terapevti v močnem porastu. Vse več je literature, ki ugotavlja pozitivno povezanost med religiozno vero in prakso ter zdravstvenim stanjem. Na zdravniški kongresih spodbujajo zdravnike, da so bolj pozorni na religiozne zadeve svojih pacientov, da se na koncu preiskav in pogovorov zanimajo tudi za pacientov duhovni razvoj. Pomembna je integracija duhovnosti in psihoterapevtske prakse.

Skušali bomo natančneje odgovorjati na troje vprašanj:

1. Ali lahko z empirično gotovostjo govorimo o povezanosti med religijo in zdravjem?
2. Ali naj zdravniki priporočajo verske aktivnosti kot sredstvo za olajšanje?
3. Ali pacienti hočejo, da so religiozne zadeve vključene v njihovo medicinsko oskrbo?

Podan bo tudi kratek pregled pravil za razločevanje duhov iz knjige Duhovne vaje (Ignacij Loyola) in povezava s psihoterapevtskimi postopki.

9. **LIDIJA KOCIPER**, Imago terapevtka, Integrativna psihoterapevtka, EFT terapevtka
Mag. ŠPELA STRNIŠA TUŠEK, Imago terapevtka

Naslov prispevka: **Zakon je duhovna pot**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **30**

Ključne besede: **Imago terapija, emocionalno fokusirana terapija, navezanost, duhovna izkušnja**

Zakon je duhovna pot - z vidika partnerskih terapij.

Emocionalno fokusirana terapija (EFT) se navezuje na teorijo navezanosti (Bowlby).

Potreba po navezanosti ni ključna le v odnosu otrok starši, ampak še veliko bolj v partnerskem odnosu in v duhovni izkušnji.

Imago terapija izhaja iz izhodišča, da je namen zakona zdravljenje otroških ran in osebna rast. Raziskovali bomo kompleksno vprašanje, kako se dopolnjujeta duhovna rast in rast v medsebojnem odnosu v partnerstvu

10. **Mag. MAJA KRAJNC**, univ. dipl.soc., univ. dipl. pol., logoterapevtka

Naslov prispevka: **Uporaba logoterapije pri spletnem svetovanju**

Oblika prispevka: **prikaz primera**

Maksimalno število udeležencev: **20**

Ključne besede: **spletno svetovanje, strah pred izgubo, smrt kot nujni del življenja, hvaležnost, občutek krivde, vest, sprememba stališč**

V prispevku bom predstavila specifičnosti spletnega svetovanja in komunikacijo med iskalcem nasveta in svetovalcem. Najprej bom predstavila Janezov (ime je izmišljeno) problem in ključne točke na katere sem se opirala pri odgovoru. Nato sledi moj odgovor s podrobnim opisom metod, ki sem jih uporabila. Nato sledi Janezov odziv in ponovno moj odgovor, ter uspešen zaključek najinega dopisovanja. V nadaljevanju pa bom bolj natančno predstavila:

- Logoterapevtsko metodo obravnavo strahu
- Logoterapevtski pogled na smrt
- Logoterapevtsko pojmovanje krivde in občutka krivde
- Pomen hvaležnosti
- Pomen vesti in
- Spremembo stališča.

11. **Dr. ROMANA KRESS**, dr. scient. pth., transpersonalna psihoterapevtka (EUROTAS, EAP), učna terapevtka, supervizorka

DARJA TRIVAN GRIL, psihoanalitična psihoterapevtka (ECPD)

MARKO VIDE, študent pst. znanosti na SFU, psihodinamski pristop

Naslov prispevka: **Transpersonalna psihoterapija predstavi svoja ključna načela**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **20**

Ključne besede: **transpersonalna psihoterapija, duhovni vidiki, Vedanta, holotropna stanja zavesti, psihedelična psihoterapija**

Transpersonalna psihoterapija je veja psihoterapije, ki človeka obravnava celostno, t.j.

ne le kot fiziološko, psihološko in družbeno, temveč tudi kot duhovno bitje, za katerega ravnovesje in psihološko zdravje je pomembno upoštevanje arhetipske ravni obstoja, kjer lahko mobiliziramo zdravilne energije, ki se nahajajo onkraj klasične materialne paradigme.

Čeprav je transpersonalna psihoterapija ena mlajših psihoterapevtskih smeri je pomembno vedeti, da so njene korenine stare in segajo v postulat *Večne Filozofije*, ki nas uči da je poleg materialne, pomembna tudi širša bivanjska razsežnost, kjer obstaja globoka povezanost z vsem.

Glavni predstavniki te veje, kot so C. Jung, R. Assagioli, A. Maslow in S. Grof, so s svojim delom pomembno vplivali na poglobljeno razumevanje človeške psihe, ki poleg biografskega zdaj vključuje tudi perinatalni in transpersonalni nivo zavesti.

V prvem delu delavnice vam bomo predstavili nekaj pomembnejših načel transpersonalne psihoterapije; Romana Kress bo predstavila zgodovino in razvoj transpersonalne psihoterapije, Assagiolijev model osebnosti in pomen Sebstva, ter Jungovo metodo aktivne imaginacije.

Marko Vide bo predstavil izsledke psihedelične psihoterapije, delo v holotropskih stanjih zavesti ter razširjeno kartografijo človeške psihe, kot jo je oblikoval Dr. Stanislav Grof. Darja Trivan bo zaključila s pogledom na samo naravo zavesti, pomenom čuječnosti v psihoterapiji, razumevanjem ego ljubezni ter transpersonalnim pogledom na vprašanja o tem kdo smo, kaj bi si želeli in kaj bi morali biti.

V drugem delu delavnice se bomo poglobili v nekatere praktične aspekte Vedante (svetih spisov). Tako v Vedanti kot psihoterapiji je v ospredju sprejemajoč odnos, ki v Vedanti temelji na vedenju, da je človek v svojem bistvu popoln, čist in svoboden in da je glavni vzrok težav ravno odsotnost tega vedenja. Tudi v psihoterapiji ni prostora za ocenjevanje, vrednotenje in obsojanje temveč za razumevanje, spoznavanje, sočutje in sprejemanje tega, kar je. Znotraj tega zavedanja lahko najdemo absoluten mir, radost in izpolnjenost. Zaključili jo bomo z vajo meditacije oz. usmerjene pozornosti na dih in telo.

12. **LILIJANA MARIČ**, dipl. sistemska svetovalka, supervizorka, coach; Visoka pedagoška akademija Linz

ŽIVA ŠTEFANEC, univ. dipl. soc. del., strokovna delavka na področju soc. varstva

Naslov prispevka: **Predstavitev oblik psihosocialnih storitev, ki jih ureja "Zakon o zaščiti in zagotovitvi dobrega počutja otrok in mladine" v Avstriji/Koroška**

Oblika prispevka: **seminar**

Maksimalno število udeležencev: **30**

Ključne besede: **otroci so naša prihodnost – z našim sedanjim odnosom (tudi družbeni odnos – vključno zakonske ureditve) do otrok in mladine, z načinom vzgoje, z našimi pogledi in pristopi do izpolnjevanja njihovih potreb, z našim pristopom reševanja različnih težav v različnih razvojnih fazah otroka in mladostnika, krojimo ne le njegovo prihodnost, temveč tudi našo lastno!**

Predstavitve bo potekala v obliki seminarja. Vsebovala bo informacije o zakonski ureditvi področja varstva, zaščite in vzgoje otrok ter mladostnikov, ki je v Avstriji (Koroška) opredeljena kot »zagotovitev dobrega počutja otrok in mladine, ter njihovih pravic«, vključno s kratko delavnico na osnovi praktičnih primerov.

V teoretičnem delu bodo predstavljeni nekateri koncepti, ki nas vodijo pri delu z otroki in mladostniki: družbena zavezanost (zakon) do otrok in mladostnikov ter njihovih družin, kdo so IZVAJALCI zakona (javni in privatni), vrste z zakonom določenih STORITEV ter NJIHOVO IZVAJANJE V PRAKSI. Poudarek bo na predstavitvi PRAKTIČNEGA IZVAJANJA LE TEH – TUDI IZ VIDIKA, KO ISKANJE DUHOVNOSTI POSTANE DEL Z ZAKONOM DOLOČENE OBLIKE POMOČI (na osnovi lastnih 20-letnih izkušenj), kakor tudi na pomenu vključevanja, povezovanja in sodelovanja vseh soudeležencev (npr. psihoterapevti, psihiatri, šolski psihologi, policija, sodišče .. itd.). Dotaknili se bomo tudi izkušenj in načina dela, ko prihaja do situacij da se uporabniki zatekajo k alternativnim, novodobnim tehnikam za doseg razsvetljenja. Predstavitve bo orisala izkušnje zasebne institucije, ki je na omenjenih področjih vodilni pooblaščen nosilec dejavnosti katere ureja Koroški zakon o zaščiti otrok in deluje pod nadzorom Urada koroške vlade (Oddelek 4 – kompetenčni center za socialne storitve, odd. za mladino, družino in ženske).

13. ANA MILETIĆ, univ. dipl. psih., integrativna relacijska psihoterapija

Naslov prispevka: **Psihoterapija pri dolgotrajni bolezni**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **neomejeno**

Ključne besede: **psihoterapija, kronična bolezen, umiranje, smrt, strah pred smrtjo, nemoč**

Delavnica je priložnost za spoznavanje sebe na področju soočanja s kritičnimi situacijami v klientovem življenju. Ponuja uporaben teoretično – filozofski okvir ter možnost za globljo izkušnjo smisla življenja ter psihoterapevtskega dela.

Začeli bomo z igro vlog: klient, terapevt, opazovalec. Skušali si bomo predstavljati različne kritične življenjske situacije klienta ter opazovali svoje odzive v vlogi terapevta: konceptualizacijo primera, transfer in kontratransfer. Ogledali si bomo Yalomove štiri esencialne življenjske teme: Smisel, Smrt, Samota, Svoboda ter njihovo uporabnost pri delu z dolgotrajno bolnimi. Izzvali bomo svoja Bazična prepričanja, Življenjska pravila ali Življenjski scenarij ali Zgodbo o sebi, drugih in življenju. Pogledali si bomo, kako lahko duhovna komponenta psihoterapevtove osebnosti ter njegova življenjska filozofija prispevata k psihološkemu zdravju telesno dolgotrajno bolnega človeka. Ko se utemeljeno pojavljajo vprašanja kot: »Kako lahko sploh koristim?«, »Kako bom vedel/a, da je klient napredoval zaradi psihoterapije?«, »Zakaj skrbeti za duševno zdravje umirajočega?«, »Kako ohraniti optimizem, kadar so možnosti za zadovoljno

življenje klienta majhne?»

14. **Dr. BARBARA PAHLJINA**, dr. med., spec. družinske medicine, logoterapevtski pristop

Naslov prispevka: **Optimizem preteklosti**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **10**

Ključne besede: **pogled v preteklost našega življenja, logoterapevtski pristop**

Delavnica želi spregovoriti o specifično logoterapevtskem pogledu na prehojeno življenjsko pot posameznika, poiskati tiste ključne dobre/ slabe trenutke, ki so zaznamovali naše življenje, kaj smo se iz njih naučili in ali jih znamo vrednotiti. Morda je ostala kakšna nedokončana naloga, krivica, ki jo je moč popraviti ali nekemu odpustiti. Kaj so naši dosežki, za kaj ali koga smo lahko hvaležni?

Delavnica bo interaktivna. Skupaj bomo odkrivali orodja, ki nam bodo v pomoč v življenjski situaciji v kateri se nahajamo. Hkrati pa bo to orodje lahko uporabno tudi pri delu z ljudmi, ki bi potrebovali našo pomoč.

15. **JOSIP PAHLJINA**, zdravstvenik, logoterapevtski pristop

Naslov prispevka: **Uporaba smeha v logoterapiji**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **15**

Ključne besede: **anksioznost, fobija, paradoksalna intenca, smeh, raziskovanje**

Paradoksalna intenca je logoterapevtska tehnika, ki z uporabo specifično človeškega smisla za smeh (živali se ne smejejo), prežene strah in 'iz slona naredi miško'. Delavnica bo interaktivna. Lahko jo preizkusite pri svojih strahovih ali pa v delu s klienti.

16. **TEJA PALIR ČUJEŠ**, univ. dipl. soc. delavka, edukantka logoterapije

TANJA PEČEK, univ. dipl. psih., edukantka logoterapije

Naslov prispevka: **Logoterapevtska delavnica z elementi čuječnosti – sprejemanje sprememb ali bolezni**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **neomejeno**

Ključne besede: **logoterapija, čuječnost, paliativna oskrba, sprejemanje sprememb**

Predvsem na ameriškem področju strokovnjaki v okviru paliativne medicine ugotavljajo, da je pri sprejemanju težkih življenjskih dogodkov, hujše bolezni ali bližajoče se smrti za nekatere bolnike izredno pomembno, da prepoznajo tudi področje smisla.

Eden od vodilnih strokovnjakov na tem področju, William Breitbart, je na podlagi Franklove teorije razvil praktični program prepoznave smisla v življenju bolnikov z rakom v terminalnem stadiju in ga poimenoval *Na smisel orientirana psihoterapija*. Program sestavlja osem srečanj:

1. Koncepti in vir smisla: Uvod v smisel
2. Rak in smisel – identiteta pred in po diagnozi
3. Viri smisla, vezani na zgodovinski kontekst življenja
4. Viri smisla, vezani na zgodovinski kontekst življenja
5. Smisel, vezan na stališča do življenjskih omejitev
6. Smisel, vezan na ustvarjalnost in odgovornost
7. Smisel, vezan na doživljajske izkušnje
8. Zaključek in povratne informacije

Izvajalki delavnice sva omenjeni program prevedli, ga prilagodili za slovenske razmere in spremenili na način, da ga je mogoče aplicirati na različne populacije, tudi izven paliativne oskrbe. Dodali sva osnovne pojme in vaje s področja čuječnosti, kar udeležencem daje še dodatna orodja za obvladovanje stresnih situacij. Program sva že in ga še bova ponudili različnim ciljnim skupinam (posamezniki s pridobljeno možgansko poškodbo Centra Naprej, onkološki bolniki, splošna populacija...), za katere meniva, da jim povečana prepoznava smisla v njihovem življenju in izboljšana sposobnost zavedanja ali sprejemanja trenutka lahko pripomoreta k izboljšanju počutja, boljši kvaliteti življenja ali doprineseta k boljšemu zdravju. V delavnici bodo udeleženci na lastni koži preizkusili nekatere naloge iz omenjenega programa, hkrati pa jim bova na kratko predstavili tudi najine izkušnje iz izvajanja delavnice in odzive udeleženi.

17. **DAMIJANA PIPAN**, ing. agronomije, edukantka logoterapije

Naslov prispevka: **Logoterapija in ignacijanska duhovnost v vsakdanjem življenju**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **12**

Ključne besede: **eksistencialni vakuum, logoterapija, smisel, duhovne vaje**

V prispevku bom predstavila integracijo krščanske ignacijanske duhovnosti in logoterapije. Obe metodi lahko veliko prispevata h kvaliteti in osmišljanju življenja. Logoterapija je, kot tako-imenovana tretja Dunajska šola psihoterapije, prva v svojo teorijo o osebnosti vključila duhovno dimenzijo. To dimenzijo pojmuje kot izvorno

človeško iz katere izhajajo tri logoterapevtske predpostavke: a) volja do smisla b) svobodna volja in c) smisel življenja.

Smisel življenja lahko uresničujemo skozi tri vrste vrednot: ustvarjalne vrednote, doživljajske vrednote, vrednote stališča. Slednje se dotikajo treh tragičnih tem: trpljenje, krivda in smrt.

Ko v naši moderni, tehnološki dobi vse bolj govorimo o izgubljanju vrednot, v besednjaku logoterapije govorimo o bivanjskem vakuumu. Temu vakuumu lahko damo vsebino in smisel le s samopreseganjem. V ta prostor lahko vstopajo ignacijanske duhovne vaje, katerih osnovni namen je "da človek premaga sam sebe in uredi svoje življenje, ne da bi se odločal po kakršnemkoli neurejenem nagnjenju (DV 21)

Ignacijsko duhovnost bi lahko v štirih točkah opisali kot: 1) odkrivanje Boga v vseh stvareh, 2) Kontemplacija v akciji, 3) Pogled na svet na inkarnacijski način, 4) Iskanje nenavezanosti

V delavnici bomo skušali po ignacijanski metodi vzpostaviti odnos do različnih besedil in jim prisluhni. Kaj nam povedo, o nas samih? O naših željah, hrepenenjih ranah, potrebah, povabilih v nove naloge...? Skozi dialog z besedilom bomo vgradili en kamenček v mozaiku odkrivanja smisla v našem življenju.

18. **TANJA REBULA**, prof. slov. in prim. knjiž., univ. dipl. teolog, dipl. logoterapevtka

Naslov prispevka: **Smisel kot odločitev**

Oblika prispevka: **izkustvena delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **15**

Ključne besede: **logoterapija ali zdravljenje s smislom po V. Franklu, eksistencialna analiza, duhovna razsežnost človeka, preseganje sebe, noogena depresija ali bivanjska praznina, odgovornost, smisel kot motivacija za življenje, edinstvenost posameznika, ustvarjalnost z namenom, odnos do sočloveka, odkrivanje smisla tega trenutka**

Viktor Frankl v svoji eksistencialni analizi – logoterapiji dokazuje tako s svojo filozofsko psihoterapijo kakor s svojim pričevanje psihologa v taborišču smrti, da je iskanje smisla temeljna potreba človeka. To pomeni tudi, da zmore vzdržati v mejnih položajih skrajnega trpljenja, če si to lahko osmisli. To pomembno odkritje je povzela in dopolnila njegova učenka, dr. Elisabeth Lukas. V delavnici bomo izhajali iz verzov njene filozofsko obarvane pesniške zbirke Smiselnice, ki predstavlja sintezo logoterapije v pesniški besedi.

Ob njenih verzih in odlomkih drugih velikih poznavalcev človekove duševnosti bomo odkrivali, kaj vpliva na doživljanje smisla ali nesmisla. Nato pa bomo ob glasbi, sliki in besedi poiskali stik z doživljajsko plastjo in se pustili nagovoriti z novimi možnostmi lastne eksistence.

Preseganje sebe zmoremo le na podlagi smisla, ki pa je osebni odgovor posameznika na njegovo trenutno življenjsko situacijo. Ta odgovor na konkretne okoliščine pa je hkrati

svoboda v okviru danih možnosti ter odgovornost. Zato je odnos do sočloveka v stiski lahko pomembna motivacija za življenje, oblika dejavnosti, s katero delujemo, pa je prav tako zelo oseben izraz lastne – take ali drugačne – ustvarjalnosti.

Namen delavnice je torej približati udeležencem temeljne smernice logoterapevtskega pristopa. Pri tem pa bi posebej poudarila ravno pojem presežnosti kot tiste duhovne razsežnosti človeka, ki jo postavlja V. Frankl nasproti biologizmu, psihologizmu, sociologizmu in vsem drugim redukcionizmom, ki sicer pogojujejo človeka, a tvegajo, da pri tem zanemarijo ali celo zanikajo sposobnost, ki je specifično človeška. To je sposobnost preseganja sebe. Ravno ta prebujajo v človeku še posebno v mejnih položajih neslutene sile, ki ga kot vzgon z dna spet dvignejo na površje, a veliko več kot to: sile, ki izvabijo iz njega najzlahtnejše plemenite moči za dobrobit človeštva, pa naj bo to na področju umetnosti, znanosti ali humanitarnih pobud.

19. **BARBARA SIMONIČ**, relacijska družinska terapija, dr. znanosti, specialistka zakonske in družinske terapije

NATAŠA RIJAVEC KLOBUČAR, relacijska družinska terapija, dr. znanosti, specialistka zakonske in družinske terapije

Naslov prispevka: **Duhovnost kot varno izhodišče in zatočišče pri soočanju z ločitvijo ter relacijska družinska terapija**

Oblika prispevka: **predavanje**

Maksimalno število udeležencev: **20**

Ključne besede: **ločitev, stres, teorija navezanosti, navezanost na Boga, varno izhodišče, varno zatočišče**

Odnosi navezanosti pomagajo pri soočanju s stresom, tako da posamezniku zagotavljajo čustveno podporo. Z vidika teorije navezanosti pristen oseben odnos s presežnim bitjem, ne glede na religiozno orientiranost, predstavlja posamezniku varno izhodišče in varno zatočišče, od koder lahko črpa moč za soočanje z različnimi izzivi, tudi z izzivi ločitve. Ločitev ali razpad dolgotrajnejše partnerske zveze se uvršča med bolj stresne in psihično naporene življenjske preizkušnje. Ob preurejanju zunanjih formalnih zadev sproža tudi številne notranje procese. Občutek varnosti v tem primeru zagotavlja močno oporo pri soočanju s temi izzivi. V prispevku bodo predstavljena teoretična izhodišča teorije navezanosti na presežno bitje, kar bo aplicirano na področje soočanja z ločitvijo. Prikazano bo, kako osebe, ki so doživele razvezo, doživljajo odnos navezanosti s presežnim bitjem, iz tega odnosa pa lahko črpajo moč in oporo za soočanje z izzivi ločitve. Predstavljen bo tudi primer psihoterapevtske obravnave po modelu relacijske družinske terapije s klientko (kristjanko), ki je ob psihičnih stiskah, ki jih je doživljala ob ločitvi, v ta proces močno vključevala tudi svojo duhovnost in iz osebnega odnosa z Bogom črpala varnost in zanesljivost v soočanju z ločitvijo.

* Prispevek je nastal v okviru raziskovalnega projekta J5-6825, ki ga financira ARRS.

20. **ALEKSANDRA STRNE**, spec. psihoanalitične psihoterapije, Tensegrity moderatorka I.stopnje

Naslov prispevka: **Tensegrity Carlosa Castanede: Sodobna verzija Mehiške poti modrosti oz. srečanje s svojim energetskim telesom**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **20**

Ključne besede: **Tensegrity, energetsko telo, magične kretnje**

Tensegrity® je umetnost, ki nas uči živeti iz svojega izvora, iz tistega mesta, kjer se vsak od nas povezuje s svojim sanjskim telesom, s svojo dušo, kolikor je le mogoče v vsakem trenutku svojega življenja. Prilagojena je iz tradicije, ki se je začela iz linije vidcev v starodavni Mehiki pred več tisočimi leti, in je bila predstavljena v svoji prvotni obliki Carlosu Castanedi in njegovim sopotnicam Taishi Abelar, Florindi Donner Grau in Carol Tiggs. Cilj vidcev je bila svoboda zaznavanja do katere pridemo ob ponovni združitvi s svojim energetskim dvojnikom, *telesom sanjanja ali energijskim bitjem* - svojim življenjskim bistvom – esenco tega kar smo.

Ključna Tensegrity® orodja so:

- umetnost *magičnih kretenj, gibanja, dihanja in plesa* kot so jih sanjali vidci in vidke, ki so živeli v starodavni Mehiki, in kot jih izvajamo dandanes za ponovno prebuditev povezave s svojim *energijskim bitjem*.
- umetnost *rekapitulacije*: izvajanje samo-opazovanja in pregledovanja svojega življenja z vsemi čuti svojega *energijskega bitja*, da bi se zavedali, kako naša kultura in družinska linija vplivata na naše pripovedovanje svoje zgodbe, ter kakšne sanje imamo za svoje življenje.

Na delavnici se bomo seznanili s temi praksami in s pomočjo le teh razširili svojo zaznavo iz običajne zavesti vsakodnevnega življenja v razširjeno zavest neposrednega zaznavanja energije tukaj in zdaj. Zaznavanje iz svojega energetskega telesa iz svojega »duha« je pomembno tudi pri terapevtskem delu, ker tako svojega klienta »vidimo« neposredno in ne preko kontratransferja. Kontratransfer je opazil Freud, kot odgovor na klientov transfer in kot na moteč dejavnik pri psihoanalitičnem delu. Za vidce starodavne Mehike je bila to osebna zgodovina, ki jo vsak od nas pridobi tekom socializacije in preko katere potem zaznavamo svet. Vidci so si prizadevali za direktno zaznavanje energije, do česar pridemo z zgoraj omenjenimi tehnikami.

Udeleženci naj prinesejo s seboj podlogo za na tla, zvezek in svinčnik.

21. **Dr. VILJEM ŠČUKA**, dr. med., spec. šolske medicine, psihoterapevt
DRAGAN PIJEVAC, asistent dr., spec. pedagog MVO, prof. športne vzgoje

Naslov prispevka: **Psihoterapija in odnos do duhovnega**

Oblika prispevka: **predavanje**

Maksimalno število udeležencev: **neomejeno**

Ključne besede: **samozavedanje (zavest o sebi), duša/duh v grški filozofiji, kartezijski dualizem, Spinoza, gestalt-terapija, holistični pristop**

Človekov antropološki razvoj temelji na oblikovanju treh razsežnosti: telesne, duševne in duhovne, kar se kaže tudi v strukturi in delovanju možganov. Enodimenzionalni človek je zgolj sesalec, dvodimenzionalni razumsko oblikovan, tridimenzionalen pa osebnost z vsemi značilnostmi, ki je ostali pripadniki sesalske vrste nimajo. Tretjo dimenzijo pojmujejo sicer kot duhovno, v nevroznanosti kot samozavedanje (zavest o sebi). Nevroznanost pojmuje torej človeka celostno: kot telesno, duševno in zavestno bitje. Cilj psihoterapije naj bo zato ponovna integracija vseh treh razsežnosti v posamezniku, da bo postal svobodna, odgovorna in ustvarjalna osebnost s čutom za socialnost, srčnost, etiko in estetiko. Razvoj holističnega pojmovanja človeka začneja v antiki in se preko renesančnega načina mišljenja nadaljuje v sodobnosti. V antiki so duhovnost pojmovali kot človekovo lastnost, v krščanstvu kot božjo. V psihoterapiji se ni možno opredeljevati za kartezijski dualizem, saj naj bi psihoterapevt obravnaval človeka celostno – na način, kot velja v gestalt-terapiji in ostalih humanističnih pristopih, ki opredeljujejo človeka kot fenomen v dinamičnem odnosu telesa, duše in duha in ga gestalt-terapija pojmuje kot odnos organizem-ego-self.

22. **MAJA ŠEST**, spec. psihodinamske psihoterapije

Naslov prispevka: **Srce – več kot le črpalka? Kaj vse nam sporoča naš srčni ritem in kako lahko pozitivno vplivamo na spremembo v počutju in čustveno stabilnost**

Oblika prispevka: **predavanje**

Maksimalno št. udeležencev: **neomejeno**

Ključne besede: **koherenca, skladnost, HeartMath Inštitut, meditacija, orodja in tehnologija za odpravljanje tegob stresa, tesnobe, nespečnosti in omogočanje čustvene stabilnosti, dopolnilna orodja v psihoterapiji**

Srce je inteligentni sistem. Številne raziskave nevro-kardiologov navajajo, da je srce sestavljeno iz lastne mreže živcev, ki je tako prefinjena, da jo lahko poimenujemo »srčni možgani«. Ta mreža vsebuje več kot 40.000 živčnih celih, ki dajejo srcu sposobnost, da neodvisno čuti, obdeluje informacije, sprejema odločitve in ima tudi zmožnost učenja in pomnjenja. Amplituda elektromagnetnega valovanja srca je 40 – 60 krat večja od amplitude elektromagnetnega valovanja, ki ga oddajajo možgani. Obstajajo jasni dokazi

do katerih je prišel neprofitni inštitut HeartMath, da ima informacija, ki se pojavi v srčnem polju vitalno vlogo pri sinhroniziranosti celotnega organizma in da lahko le ta vpliva tudi na ostale ljudi okoli nas. Biofeedback tehnologija se v svetu že nekaj časa uveljavlja v mnogih različnih okoljih kot so bolnišnice, wellness inštitucije, korporacije, pri strokovnih programih za športno usposabljanje in celo v ameriški vojski (tako za preprečevanje in zdravljenje postravmatskega sindroma). Je znanstveni pristop, ki vodi k pozitivni spremembi na čustvenem in vedenjskem nivoju. Danes se mnogi zdravstveni strokovnjaki, vključno s kardiologi, pediatri, psihiatri, psihologi, psihoterapevti, svetovalni delavci, in drugi odločajo za certificirano uporabo orodij, ki jih ponuja omenjeni inštitut. Intervencije in orodja je možno implicirati kot pomemben sestavni del zdravljenja ali svetovalnega procesa, saj bistveno pripomore k boljšim in hitrejšim učinkom zdravljenja v terapevtskem procesu.

23. **TATJANA VERBNIK DOBNIKAR**, univ. dipl. soc. ped., gestalt družinska psihoterapevtka (EAGT, EAP)

Naslov prispevka: **Vrata brez vrat**

Oblika prispevka: **delavnica**

Maksimalno število udeležencev: **20**

Ključne besede: **mistično izkustvo, vrhunsko izkustvo, integracija**

Mistično izkustvo (Maslow ga imenuje vrhunsko izkustvo, v zen budizmu kenšo itd.) velja za eno najkompleksnejših in najintenzivnejših človeških izkustev, saj je vanje vključena celota človekovih zaznav, to so čustva, razum in celo senzorična občutja. Čeprav so si opisi podobni, je njegova narava vselej individualna in intimna.

Človek ga lahko doživi spontano in nepričakovano v stanju globoke predanosti: v meditaciji, molitvi, kontemplativnem opazovanju narave, kot estetsko izkušnjo med poslušanjem glasbe, v trenutkih življenjske nevarnosti ali med ljubljenjem. Duhovni iskalci so skozi zgodovino razvili množico praks in tehnik, s katerimi se je mogoče izkustvu približati, ni pa ga mogoče z voljo izzvati. Gre za globoke notranje uvide, ki presegajo raven racionalnega mišljenja in bi se jih v določenih vidikih dalo primerjati z gnozo, razsvetljenjem ali razodetjem. Ta notranja neposredna izkustva pripadajo tistim ravnam zavesti, ki vladajo nad zavestjo običajnih in objektivnih izkušenj in ki v kakršnikoli obliki že se doživijo-zedinjajo najgloblje dele subjekta z Vsem, Univerzumom, Absolutnim, Božanskim, Duhom itd. (Velasco v Ban, 2008)

Po taki izkušnji posamezniku ostaja občutek notranje vrednosti in notranjega smisla. Pojavi se stanje globoke notranje vednosti, prežemanje z močnim občutjem vzvišene, univerzalne ljubezni in občutje globokega notranjega miru. Zaznava prostora in časa se izgubi, oseba pa pogosto ugleda svet bolj distancirano in objektivno. Prisotno je občutje enosti, zlivanja, v katerem oseba ugleda kozmos in sebe v njem kot povezano celoto,

lahko pa opisujejo občutje razpršitve, ko se človekov jaz razpusti v polni praznini. Mistično izkustvo se lahko pojavi tudi v lucidnih sanjah ali kot stik s transcendentnimi entitetami, pa tudi skozi trans, ki odpre pot v neko drugo transcendentno realnost, lahko pa tudi z uporabo psihedeličnih drog.

Delavnica je namenjena raziskovanju, kako lahko kot psihoterapevti odpremo vrata v prostor numinoznih izkustev, jih znamo prepoznati in povabiti osebo, da spregovori o njih. Čeprav se Neizrekljivo izmika ubesedenju, je za človeka pomembno, da lahko to izkušnjo deli, sprejme in integrira, da bi iz nje črpal moč in modrost za svoje življenje.

24. **VESNA ŽLIČAR**, univ. dipl. psih., spec. transakcijske analize, spec. klinične psihologije

Naslov prispevka: **Žalovanje pri otrocih in mladostnikih**

Oblika prispevka: **predavanje**

Maksimalno število udeležencev: **neomejeno**

Ključne besede: **žalovanje, otroci, mladostniki, dožemanje smrti, faze žalovanja, življenjski skript, goni**

Žalovanje je boleč čustven odgovor posameznika na izgubo in vključuje proces sprejemanja izgube in umeščanja le-te v nadaljnje življenje. Tako žalovanje ni zgolj stanje, ampak proces. Verjetno je največja izguba, ki jo otrok lahko doživi, smrt staršev. Proces žalovanja je pri otrocih in mladostnikih drugačen od žalovanja odraslih in je odvisen tudi od predhodnih izkušenj otrok s smrtjo in od razvojne faze na kateri otrok je. Razumevanje smrti se namreč tekom otroštva in adolescence spreminja in od samega dožemanja smrti je tudi odvisno, na kakšen način bo posameznik žaloval. Žalovanje je zelo intimen in individualni proces, ki je sicer odvisen tudi od družbenih norm in kulturnega okolja, vendar lahko od pričakovanega prav tako tudi zelo odstopa. Otroci so na obravnavo k psihologu ali psihoterapevtu pogosto napoteni, ker v sklopu žalovanja kažejo prilagoditvene motnje (internalizacija ali eksternalizacija, vedenjski problemi, psihosomatske težave, težave v šoli in težave v socialnih odnosih). Vsi ti problemi so tipični za otrokovo vključitev v eno izmed faz žalovanja (šok, zanikanje, hrepenenje in iskanje, žalost, jeza, tesnoba, krivda in pogajanje, sprejemanje). Otrok, ki ni soočen z žalovanjem, velikokrat v svojem odraslem življenju izkusi depresijo in nezmožnost razvijanja odnosov, kar je posledica izgube v otroštvu. Zato je delo na žalovanju otrok velikega pomena.

**Na delavnice se prijavite z zaporedno številko,
ki je navedena v urniku, in ne s številko iz te liste!**

KULTURNI VEČER

Psihoanaliza, literatura in duhovnost: pogovor z Matjažem Lunačkom

Moderator: mag. Miran Možina

Matjaž Lunaček, psihiater in psihoanalitik, se zadnja leta intenzivno posveča esejističnemu in literarnemu pisanju. Leta 2014 je bil za svojo zbirko esejev *Telovadci* nad prepadam nominiran za Rožančevo nagrado. Tik pred izidom pa je njegova zbirka kratkih zgodb, o katerih pravi takole: »Skozi formo kratke zgodbe želim bralca pripeljati do občutljivosti, ki je doslej ni zaznal. Temeljna drža v psihoanalizi in pripovedovanju zgodb je empatija. Pri pripovedovanju se razširja na ves živi svet. Zdi se mi, da lahko zastopam tudi drevo ali žival, soprebivalce, ki nimajo svojega glasu.« Svoje stanje duha pa opisuje tako: »Opustil sem previdnost prejšnjih dni, duh razžarja mi oči v omamno slo.«

LJOBA JENČE, pevka, pravljíčarka, zbiralka in raziskovalka

Stoji mi polje široko – slovenske ljudske pesmi, miti in pravljice

Še nedolgo tega se je zdelo, da so ljudske pravljice in pesmi preteklost, ki sodi med staro šaro, ki je ljuba samo še otrokom. Z razvojem psihoanalize in psihoterapije ter s spoznanjem, da je v človekovi notranjosti na nek nenavaden način ohranjen arhetipski spomin, ki mu ne vemo racionalne razlage, se je krepko spremenil odnos do izročila. Zadnja desetletja se vse bolj obračamo h koreninam jezika ustnih tradicij. Spoznavamo, da je živo pripovedovanje in oblikovanje govora povsem druga razsežnost od pisanja ali branja. Dviguje se spomin mitologij sveta. Dviguje se duša sveta in z njo posameznikovo zavedanje.

Slovensko izročilo se je razvijalo enakovredno z drugimi izročili. Slike stvarjenja sveta in spečega kralja so tako mogočne, da se človek upravičeno vpraša, kdaj se je rodil pregovor, da smo Slovenci majhni. Naš kralj je dober in pravičen, vse je premagal, le zdaj spi, kot spi naš narodov potencial. Ali vemo, zakaj je moral kralj Matjaž zaspati? Riba v naši ljudski pesmi nosi na hrbtu ves svet. Kaj nam sporoča Faronika in kako se je mlad študent učil v mestu o tem, kaj ptiči pojo, kaj psi lajajo in žabe regljajo? O vsem tem vam bom ta večer pela in pripovedovala.
